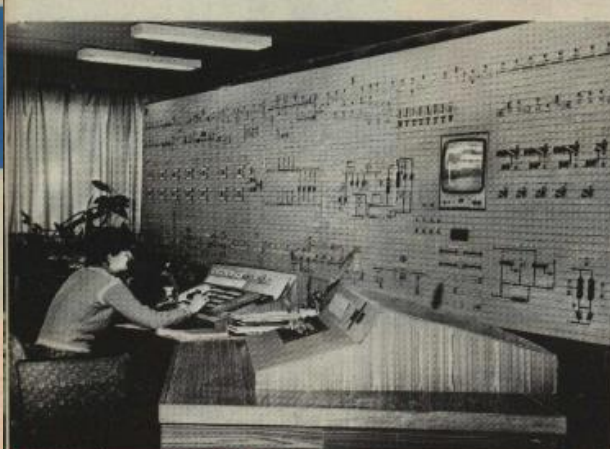
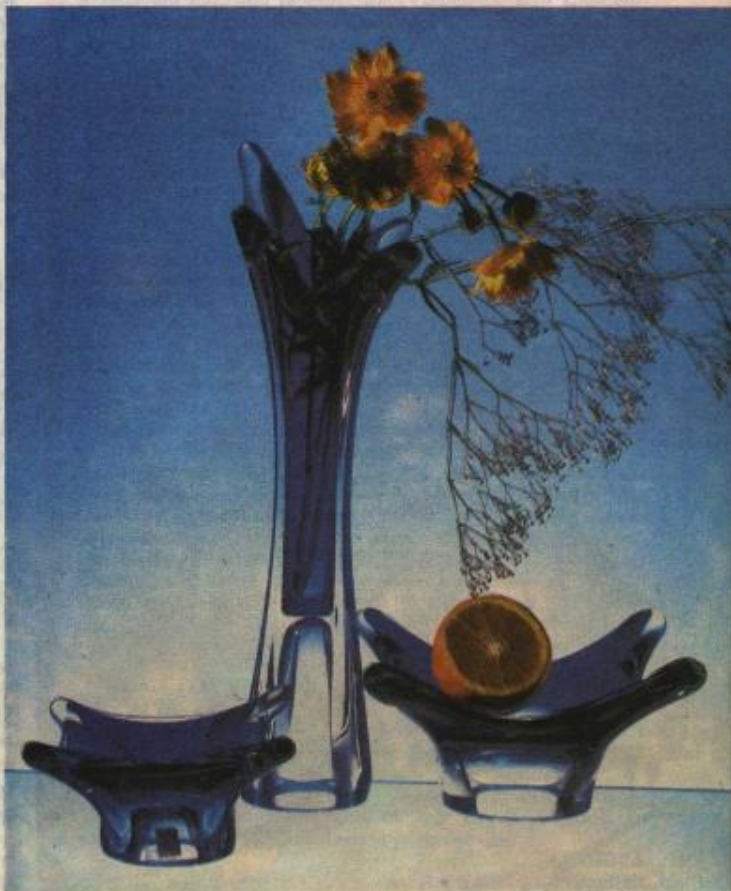

pats līvānietis

BET KĀPĒC VELNS!

— Esam iebraukuši Līvānu rūpnieciskajā zonā, — paziņo Alfrēds Belavskis, un mūsu «gaziks» drīz apstājas pie milzīga koka velna, pie administratīvās ēkas, pie zaļa un ziedoša skvēra, kam apkārt viss kombināts. — Te tad nu top mūsu Līvānu mājiņas.

Jā, tas ir redzams. Mājiņas te rindojas cita aiz citas: no paša pirmā parauga līdz pēdējam — visjaunākajam. Dubultnieces, tomēr atšķirīgas. Bet kāpēc te pa vidū dižojas koka velns? O, tas taču ir garāks stāsts. Ne jau velns te dižojas, bet gan uzvara pār purva velnu. Pirms trīspadsmit gadiem te viscaur bijis purvs. Bet tad līvānieši uzsākuši pret to cīņu. Norakuši divu

Mājūves kombināta
dispēcers darbā...

Alfrēds Belavskis
stāsta par uzvarēto
purva velnu.

Pie rūpnīcas, kur
ražo lizīnu.

metru purva slāni un sagatavojusi vietu Līvānu eksperimentālajam māju būves kombinātam, kas tagad plešas vairāk nekā 20 ha platībā.

— Nu vai tā nav uzvara pār purva velnu? — pārvaicā mūsu pavadonis. Alfrēds Belavskis te (un vispār Līvānos) pārzina katru rūpnīcu, katru māju. Viņš no galvas var pateikt uzvārdus un vārdus, visus iespaidīgos skaitļus, kas saistīti ar pilsētas attīstību. Ne velti viņš kombinātā strādājis par galveno enerģētiķi un vairākus gadus bijis pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētājs. Un, lai gan viņa darbības lauks kļuvis plašāks (tagad Alfrēds Belavskis vada Preiļu partijas rajona komitejas agitācijas un propagandas daļu), tomēr Līvāni... paliek Līvāni. Pilsēta ar brīnumainiem entuziastiem, ar lieliskiem cilvēkiem, kas prot redzēt perspektīvas, realizēt tās, darīt skaistu savu darba vietu, produkciju, apkārtni.

Ik uz soļa mēs sastopam tādus.

— Esiet pazīstami: kombināta māksliniece dizainere un interjeriste Marija Dubiņina. Paverieties visapkārt! Visur atradīsiet viņas māksliniecisko redzējumu un roku. Gan topošo mājiņu projektos, gan kombināta interjerā.

Kas par ēdņīcu un kafējnīcu kombināta ļaudīm! Kādas lustras! Un no kā? No stieplēm un trikotāžas.

Ējam tālāk un ceļā uzzinām, ka gada laikā 1500 strādājošie kombinātā saražo un uzstāda 1200 labiekārtotu māju gadā. Turklāt dažāda tipa. Kombinātu sāka celt 1973. gadā un kopš 1977. gada te būvējas māja aiz mājas. Patīgā nāk elektronika. Arvien pilnveidojas tehnoloģiskais process. Ja sākumā māju montēja 20 stundas, tad tagad rekordisti to izdara divās stundās. Uz montēšanas vietu māju aizved divi furgoni.

Kombināta teritorija smaržo pēc koksnes, nomācot pat ziedu smaržu. Un grūti ticēt, ka vēl pirms nedaudz gadiem te bija vienīgi purvs.

Rit jaunā piecgade, kas sev līdzī nesīs ne vien rekonstrukcijas darbus, bet arī pozitīvus jaunumus kombināta strādnieku dzīvē. Tie iezīmējas jau šodien, piemēram, ar kooperatīvo dzīvojamo namu ielu...

ĻOTI EFEKTĪVS MIKROBS

Rūpnīcas muzejā ar šo mikrobu var iepazīties. Jo vairāk tāpēc, ka tas ir 94 tūkstošus reižu palielināts. Bail paliek no tāda. Taču Alfrēda Ozola-Ozoliņa, Līvānu eksperimentālās biotēhniskās rūpnīcas ražošanas tehniskās daļas priekšnieka, stāstījums tūdaļ noskaidro, cik daudz labuma dod tāds «nezvērs». Tas sekmē lizīna ražošanu. Šī olbaltumviela ir ļoti nepieciešama lopbarības sastāvdaļa. Tāpēc arī lizīna ražošanai ir pievērsta pelnīga uzmanība.

Pie īpašas muzeja vitrīnas Alfrēds Ozols-Ozoliņš mums parāda lizīna veidus.

— Granulās. Šķidrā veidā. Pulverī, kas satur visvairāk — 20 procentu lizīna. Un te ir premikss, kur lizīna vismazāk.

Pie citās vitrīnas ļoti uzskatāmi var aplūkot rūpnīcu šodien un... perspektīvā. Ļoti vienkārši: pelēcīgās maketa celtnes — tā ir šodiena, baltās — tā ir nākotne. Stendu materiālos redzama arī pagātne. Te uzreiz kļūst skaidrs, cik milzu soļiem rūpnīca gājusi savu augšupējās ceļu. Pirms pieciem gadu desmitiem tā bija spirta dedzinātava. Ar 1959. gadu te likti pamati biotēhnai, bet jau 1964. gadā — lizīna ražošanai.

Ļoti interesantajā ražošanas procesā tagad nodarbināti vairāki simti strādnieku. Pavisam te strādā 860 cilvēku. Starp tiem arī aparātu uzraudzē Biruta

Sproģe, kas PSKP 27. kongresā bija mūsu republikas komunistu delegāte.

Un kā jau Līvānos pieņemts, ik uz soļa var pārliecināties, cik ļoti lielā cieņā te skaistums. Rūpnīcas telpas, interjers, zaļumi, keramika. Neatrūkst pat eksotisko palmu.

STIKLS AR SLAVU

Mūsu republikā, protams, nav tāda cilvēka, kas nepazītu Līvānu stiklu vai kristālu. Vēl nesen pat rindās bija jāstāv, lai nopirktu iekārto trauku. Bet muzejā visskaistākie ir vienkopus. Starp tiem arī pazīstamo stikla dizaineru Aidas Rotčenokovas, Ināras Lāces un Herberta Erba darbi. Ekskursanti, kas te bieži ierodas, ilgi un jūsmīgi aplūko tīrās un skaistās trauku formas. Jā, tā patiesi ir liela māksla.

Bet visiem, kas šurp atbraukuši, gribas zināt, kāpēc tieši te — Līvānos — radusies šī trauslā brīnumainā stikla māksla. Šim nolūkam, protams, ir stendi, kas uzskatāmi parāda pašus pirmsākumus. 1920. gadā ražotas pudeles, pēc tam jau sarežģītākas formas stikla izstrādājumi. Var uzskatīt, ka nākamgad būs arī sava veida simtgade, kopš Grīvas mežos atrada smiltis, kas piemērotas stikla ražošanai.

— Redzat zilganās pudeles? Lūk, to krāsa arī liecina par toreiz atrastajām smiltis īpatnībām, — stāsta muzeja ekskursijas vadītāja Ināra Ostrovska.

Tas bija toreiz. Tagad Līvānu stikla fabrikā strādā 1200 cilvēku. Vairākkārt līvāniešu ražojumi saņēmuši laurus. Par krāsainā stikla ražošanu — arī Valsts prēmiju. Nu jau trešo gadu 90 izstrādājumiem ir kvalitātes zīme. Gadu no gada ražojumu ceturtda daļa tiek atjaunota. Kā Vissavienības, tā ārzemju izstādēs Līvānu stikls nu jau vairāk nekā 10 gadus ieņem goda vietu. Tāpēc arī Anglija, Somija, Dienvidslāvija, Jordānija, Grieķija un citas valstis mūsu stikla izstrādājumus labprāt pārķ, un Līvānu stikls nu kļuvis pazīstams pat aiz Eiropas robežām.

MĀLS NĪCGALĒ, KŪDRA TEPAT

Netālu no māju būves kombināta sev atvēlētos plašumus ieņēmis Līvānu būvmateriālu un metālkonstrukciju kombināts. Protams, ceturtda daļa saražotā būvmateriāla aiziet kaimiņiem, kas ceļ saliekamās mājas. Loģiski. Metālkonstrukcijas ceļo tālāk. Te ražo arī no komplektētas katlu mājas, kas paredzētas veselam ciematam, iekārtas celtniecības darbiem. Un arī keramzītu. Keramisko ķieģeļu cehs atrodas Nīcgalē. Tuvāk labākam mālam. 12. piecgadē Nīcgales cehu paredz paplašināt. Tāpat ieplānoti rekonstrukcijas darbi kombināta centrā — Līvānos. Pavisam kombinātā strādā 600 cilvēku.

Daudz mazāk līvāniešu nodarbināts Kūdras rūpnīcā — 260 strādnieku. Bet jāņem vērā, ka tieši viņu jaudīgais darbs purvā ar kūdru nodrošina vai visu Latgali.

Varenas lietas notiek Līvānos! Tā nav vairs mazpilsēta ar vienkāršu namīņiem apbūvētu galveno ielu. Daudzās «līvānietes» vien ir pāraugušas vecās mājiņas. 12 tūkstošiem iedzīvotāju, kas strādā modernajos rūpniecības uzņēmumos, tiek celti lieli nami, bērnu dārzi, spēļu laukumi, paplašinātas skolas. Visās ielās izlikta caurules. Kam tās! Izrādās, ka līvānieši gatavojas savas pilsētas gazi-likācijai.

Bet galvenais ir pats līvānietis. Labās darba tradīcijās izaudzis, savas pilsētas patriots un darba pratējs. Un arī tas vēl nav viss. Tie līvānieši, kurus mēs ceļā sastapām, bija īpaši vēltīgi, laipni, dzīvespriecīgi.